

גליל רב רת לעינין בפרשת השבוע
 ערוכים בידי נחמה ליבוביץ
 יוצא לאור ע"י מוסד תורה והשכלה למבוגרים ולנוער
 הסתדרות נשי מזרחי באמריקה

במדבר (תשי"ח)

ד א - כ

הערה: במסוקים י"ז - כ' של פרקנו עסק במיוחד גליון במדבר תשי"ד. עתה עם
 נזרפנו לשאלות גליון זה.

א. י"ח - כ': אל תשחיתו את שבט משפחות הקהתי מתוך הלויים. וזאת עשו להם
 ויחיו ולא ימותו בגשתם אל קדש הקדשים: אהרן ובניו יבואו וישמו
 אותם איש איש אל עבודתו ואל משאו ולא יבואו לראות כבלע את
 הקדש ומתו.

במדבר רבה ה'

... שאמר ר' אלעזר בן פדת בשם ר"י בן זמרא:
 (מרב קשותיו של אהרן חיו ניווקין) והיו כל אחד ואחד רצין (= מן הארון).
 זה נוטל את השלחן וזה נוטל את המנורה וזה נוטל את המזבח ובורחים מן
 הארון, מפני שצוה מדין והיה הארון כאלו מתבזה, והיה הקב"ה כועס
 עליהם... אמר לו הקב"ה למשה ולאהרן: עשו להם תקנה לבני קהת, כדי שלא
 יכרתו, שלא יהיו מניחין הארון ובורחין... "אל תכריתו את שבט משפחות
 הקהתי" אלא יבא אהרן ובניו וישמו אותם איש איש על עבודתו ואל משאו כדו
 שלא יוכלו להתחלף מעבודה לעבודה וממשא למשא.

ר' שמואל בר' נחמן אמר:

חס ושלום לא היו בני קהת מניחין את הארון ורצין לשלחן ומנורה אלא היו
 נותנים את נפשם על הארון. ואם כן למה היה מזהיר עליהם "אל תכריתו את
 שבט משפחות הקהתי"? אלא מפני שהיו יודעין שכל מי שסוען הארון שברו
 מרובה, והיו מניחין את השלחן והמנורה והמזבח וכלם רצין לארון ליטול
 שבר, ומתוך כך היה זה מריב ואומר: "אני סוען כאן", וזה מריב ואומר:
 "אני סוען כאן" ומתוך כך היו נוהגין בקלות ראש (בשאר כלים)...

אמר אלוקים למשה: עשה להם תקנה, כדי שלא יתכלו מן העולם, אלא יסדרו
 אותם על עבודתם ועל משאם, שלא יריבו זה עם זה, זה אומר: "אני סוען
 בארון" וזה אומר: "לאו, אלא אני סוען בארון", ולא היה יודע אחד מה
 קבוע לו ומה משאו. אמר הקב"ה: "יהיו אהרן ובניו נכנסים ונותנים לכל
 אחד ואחד סעונו, שנאמר: "אהרן ובניו יבואו וישמו אותם איש איש על
 עבודתו ואל משאו".

- 1) כיצד מפרש המדרש - לפי דעות שני החכמים - את המלה "תכריתו"?
- 2) שתי סכנות שונות רואים החכמים הנ"ל האורבות לבני קהת, אם לא
 יהא המדר קבוע לעבודתם. אלו הן הסכנות? (במה עלולים הם להכילול
 מה מסומל בהן?)

ב. ולא יבואו לראות כבלע את הקדש ומתו.

אברבנאל

"וזאת עשו להם" רצונו לומר בעבורם, ויחיו ולא ימותו בכרת בגשתם
 אל קדש הקדשים, כי נפש האדם בגשתו אל הקדש תכסוף לראות חוץ מגדולו,
 ולכן אתם צריכים לכסות להעלים, כדי שלא ימותו בהרסם לראות.

ר' משה חפץ: מלאכת מחשבת.

ואמנם אחשוב אני שכל הפרשה מדברת נגד הרבנות המקברת את
 בעליה, ורפואתה - להשפיל עצמו בנמיכות רוח. כי כל השוכן בשפע
 ההצלחות ביותר הוא מוכן אל הנפילה, אל הפורענות, ומאן דבעי למזבן
 סם חיי ועשה והצליח, יחשוב עצמו קטן ושפל ויהי יביאנו אל המנוחה ואל
 הנחלה. וסרה ממנו קנאת העולם, וישכון לבטח...
 ... והיתה גדולת בני קהת משא הארון וכלי הקדש ולוי אחר לא היה
 רשאי לנוע בהם; ומכל מקום, כדי שלא ירוב לבבם בגאווה על זה ולא
 ימותו, נתן להם הקב"ה אליה וקוץ בה שאינם רשאים לשאת כי אם אחר
 שאהרן ובניו יכסו את הקדש ויכניו את אשר יביאו, כדי שיכירו עליהם
 קצין שומר ומושל, וגנאי להם כל וכלו ליגע אל הקדש ו"לך לך" אומרים
 להם "אל תיגע בו יד". זה היה טרחם ומשאם בלאו נשוא.

וכך אמר הכתוב (במ' ד' ט"ו) "אלה משא בני קהת" כלומר: זה היה עמל ואון על לב בני קהת לדום ולהטותין שיערך הכהן את משאם, ולהעמיק במחשבתו את כל זאת הוסיף ואמר "אל תכריתו את שבט משפחות הקהת" רצונו: אין ראוי שיכרתו הקהתים בעונש הגאווה וירום הלבב בהתנשאות על הלוויים ותגרום הרבנות להם מיתה, אלא צריך לתקן זה בקצה אחר ובטפלות ויחיו. בזאת שאהרן ובניו יבואו ושמו אותם איש איש על עבודתו ועל מיאור ובאלה ילמדו מידת הענוה לעבוד ולשרת אהרן ובניו ולא ימותו בגאותם וזדון לבם להשתרר על אחיהם גם השתרר.

- (1) מה באו שני הפרשנים האלה ליטב?
- (2) מהי הכוונה ב"ראית הכלים" לפי דעת כל אחד מהם?
- (3) התוכל לתת דוגמאות מתוך התורה ששנפס האדם בגלותו אל הקדש תכסוף לראות חוץ מגבולו?

ג. אל תכריתו את משפחות הקהתי.

ספורנו

אל תנאחו את המשאות באופן שיזכה בהם כל הקודם, כי גזה האופן יקרה שידחפו זה את זה ויחללו את הקודש, וזה יהיה סבה להכריתם, כמו שפירו ז"ל שקרה בתרומת הדשן. (יומא כ"ג!)

ספורנו רומז כאן לדברי הגמרא הבאים:

יומא כ"ג א': ת"ר: מעשה בשני כהנים שהיו שניהם שוים ורצים ועולים בכבש (שניהם מתחרים ורצים לזכות בתרומת הדשן), קדם אחד מהם לתוך ד' אמות של חברו, נסל סכין ותקע לו בלבו. עמד רבי צדוק על מעלות האולם ואמר: אחינו בית ישראל, שמעו: הרי הוא אומר (דבר' כ"א) "כי ימצא חלל באדמה ויצאו זקניו ויפסיקו..." אנו של מי להביא עגלה ערופה? על העיר או על העזרה? - געו כל העם בבכיה. בא אביו של תינוק ומצא שהוא מפרפר. אמר: "הרי הוא כפרתכם. ועדיין בני מפרפר ולא נשמא הסכין" (שאין משמא את הכלים אלא את גמור).

ללמדך שקשה עליהם (=חמורה בעיניהם) טהרת כלים יותר משפיכות דמים.

- (1) במה שונה ספורנו בפרושו את מקומנו מכל הקודמים?

- (2) לשם מה הביא ספורנו את דברי הגמרא יומא, מה רצה להסביר בעזרתם?

השאלות המסומנות X קשות והמסומנות X קשות ביותר, יפתור כ"א לפי הבנתו. שאלות וגם תשובות נא לשלוח לנחמה ליבוביץ, קריית ירושלים, 23.10.